

landbouw

adviespool Fryslân

Meer biologische melk lokaal afzetten

Aanleiding

Een biologische melkveehouder ten oosten van Dokkum wil meer melk en vlees lokaal afzetten, om op die manier meer verbinding met de maatschappij en een meerwaarde voor zijn producten te creëren.

Vraagstelling

Wij verkopen al sinds lange tijd vlees van onze koeien en sinds kort ook kaas van ons eigen bedrijf in de regio. Hoe kunnen wij dit verder uitbreiden? Tegen welke wet- en regelgeving loop je dan aan?

LAP-adviseur Hessel Jan Sinnige heeft deze case aangenomen.

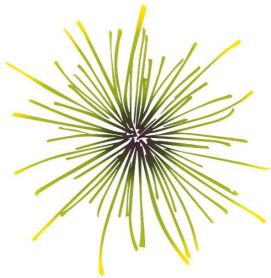
Situatieschets

De oorspronkelijke vraag betrof ook de lokale vermarkting van vlees, maar is intussen geactualiseerd en focust zich voornamelijk op opwaardering van de eigen biologische melkstroom. Het doel van de melkveehouder is om uiteindelijk minimaal zo'n 200.000 kilogram melk direct regionaal te vervaardigen en af te zetten, de lokale afzet van vlees vormt een neveninkomen, maar is geen focusproduct.

Er is een aantal jaren geleden gekozen voor omschakeling naar een biologische bedrijfsvoering. Inmiddels levert de melkveehouder een bio-melkstroom van jaarlijks circa 900.000 kilogram melk. De melk vindt zijn weg de markt in, echter mist de maatschap de verbinding met de markt en wil hier graag stappen in zetten.

De keuze om zelf melk te gaan verwerken tot kaas- en zuivelproducten ligt ver weg. Hiervoor is weinig tot geen tijd beschikbaar en hier ligt ook niet de expertise.

Een deel van de melk wordt op eigen initiatief elders tot kaas verwerkt en terug geleverd. Deze kaas wordt onder een eigen merknaam regionaal verkocht via een lokale dorpswinkel en een delicatesseszaak in het centrum van Dokkum. Totaal wordt er nu jaarlijks zo'n 20.000

landbouw

adviespool Fryslân

kilogram melk tot kaas verwerkt en lokaal verkocht. Graag zou de maatschap deze hoeveelheid vertienvoudigen. Naast kaas wordt een deel van de melk tot roomijs bereid. De maatschap is van plan om naast rauwe melk ook roomijs onder eigen label af te zetten via eigen directe verkoopkanalen.

Het eigen zuivel-/kaasmerk dient ook een maatschappelijk doel: door de hogere prijs-/kwaliteit wordt een extra vergoeding uit de markt gehaald, die wordt geïnvesteerd in meer natuur en insecten. De inspanningen die door de ondernemer geleverd worden liggen in lijn met de wensen vanuit de maatschappij. Directe waardering vanuit de markt is een lastige, maar essentiële sleutel tot beoogd succes in deze onderneming.

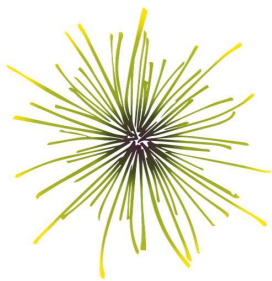
Omdat een eigen kaas-/zuivelbereiding niet een voor de hand liggende optie is, wordt eerder gedacht aan het kleinschalig collectief/coöperatief oppakken van marktinitiatieven. Op het gebied van agrarisch natuurbeheer heeft de boer de nodige ervaring en ziet hier veel kansen voor samenwerken.

Advies

Het advies van Hessel Jan is dan ook:

- Investeren in merk, kennis, netwerk en bedrijfsuitstraling zal het merk laten sprankelen en biedt op termijn kansen.
- Het zou goed zijn om de persoonlijke waarden en doelen van het ondernemersteam helder te krijgen.
- Op basis daarvan kan een kort maar krachtige bedrijfs- en ketenstrategie worden opgesteld.
- Aan de hand van korte-, middellange- en lange termijn doelstellingen kunnen koersvast doelgerichte stappen genomen worden, waarmee de onderneming (en het team) zichtbaar stappen voorwaarts zal maken. Tevens zal het gemakkelijker worden om bepaalde kansen wel of niet aan te grijpen en keuzes te maken.

landbouw

adviespool Fryslân

- Samenwerken en het dienen van de maatschappij ligt de maatschap goed, hierop kan meer focus gelegd worden zonder dat dit heel veel extra tijd vraagt.
- Kansen aangrijpen en verbinden met bestaande of nieuwe initiatieven.

Concrete adviezen voor de lezer:

- Creëer en investeer in een sterk eigen merk of zoek aansluiting bij bestaande initiatieven.
- Focus op het inzichtelijk maken van eigen waarden en doelen als ondernemersteam.
- Formuleer een heldere strategie, met duidelijke en realistische doelen.
- Wees niet te voorzichtig bij het zoeken naar verbinding, netwerk of initiatieven.

